

Kulmakivi

Suomen teologisen instituutin tiedotuslehti

5/2011

Henrik Perret

11.10.2011

Muutos

Näin hiljattain New York Times -lehdessä kuvan, joka teki lähtemättömän vaikutuksen. Kuvassa oli kaksi minulle tuttua henkilöä, kaksi neljästä ns. uusateistista ratsastajaa, jotka julistavat, että Jumala ei ole hyvä ja ettei Jumalaa oikeasti ole.

Toinen heistä, Christopher Hitchens, kirjailija, toimittaja, kirjallisuuskriitikko ja ehkä Yhdysvaltain tunnetuin ateisti, sai vuoden vapaa-ajattelijan palkinnon, jonka luovutti hänelle hänen ystävänsä professori Richard Dawkins.

Kuvassa nämä neljä henkilöä kävelevät katseet suunnattuina alaspäin, sen näköisinä kuin mieli olisi pahasti maassa. Ehkä syykin tiedetään. Christopher Hitchens ilmoitti viime vuoden kesäkuussa sairastavansa ruokatorven syöpää. Kuva ei synnytä minussa minkäänlaista arvostelua. Taustalla soivat kuitenkin Dawkinsin sanat: *Havaitsemallamme maailmankaikkeudella on juuri ne ominaisuudet, joita me oletammekin sillä olevan, ja siksi sillä ei ole pohjimmiltaan mitään suunnitelmaa, ei mitään tarkoitusta, ei mitään pahaa eikä mitään hyvääkään, ainostaan säälimätön välinpitämättömyys.*



Hitchens on kirjoittanut lukuisia kirjoja, joista hänen tunnetuin kirjansa on ehkä *Jumala ei ole suuri: Kuinka uskonto myrkyttää kaiken.*

Mieleeni tulevat apostoli Paavalin sanat: "...maailmassa vailla toivoa ja vailla Jumalaa." (Ef. 2:12).

Myös omassa kotimaassamme on paljon niitä, jotka ajattelevat Hitchensin tapaan, että "Jumala ei ole suuri". Monet seurakunnat järjestävät näinä viikkoina kampanjan *Mahdollisuus muutokseen*. Monet julkisuuden henkilöt kertovat, kuinka Kristus on tullut heidän elämänsä ja muuttanut kaiken. Kampanja on herättänyt myös paljon kritiikkiä, mm. Kirkko ja kaupunki -lehti ja eräät muut tahot ovat kritisoinet kampanjaa.

Kuulun niihin, jotka tervehtivät kampanjaa iloten. "Tarttis tehrä jotain". Ihminen on maailmassa vailla toivoa ja vailla Jumalaa. Tarvitaan muutosta siihen todellisuuteen.

Helposti sortuu ajatukseen, että niin kauan kuin ihminen pysyy terveenä, saa

käydä työssä ja tulee edes tyydyttävällä tavalla toimeen, kaikki on hyvin. Mutta Raamatun todistus on toinen. Tarvitaan muutosta. Apostoli Paavali sai Jumalalta kutsun läheteä pakanoiden luo "avaamaan heidän silmänsä ja saattamaan heidät pimeydestä valoon ja Saatanan vallasta Jumalan luo. He saavat syntinsä anteeksi, kun uskovat minuun, ja heillä on oleva paikkansa niiden joukossa, jotka Jumala on pyhittänyt." (Ap. t. 26:18).

Monet ihmiset saavat kokea, että Kristus muuttaa heidän elämänsä. Elinkautisvanki tulee uskoon, tunnustaa syntinsä ja odottaa sunnuntain jumalanpalvelusta, vankilassa toki, mutta sisäisesti vapaana Jeesuksen tähden. Kriisiin ajautunut aviopari kokee muutoksen. Entinen huippukitaristi ja rockmuusikko tulee uskoon ja ryhtyy veisaamaan virsiä.

Kuitenkin on niin, että emme julista muutosta vaan Kristusta. Uskoon tullut ja uskossa elävä ihminen on ihminen. Varsinainen muutos ei tapahdu hänessä vaan hänen puolestaan. Hänen tilansa on muuttunut: "Jos taas jollakulla ei ole ansioita mutta hän uskoo Jumalaan, joka tekee jumalattoman vanhurskaaksi, Jumala lukee hänen uskonsa vanhurskaudeksi."

Jotkut ihmiset kokevat voimakkaan herätyksen. He voivat kertoa missä ja milloin he löysivät Kristuksen – tai pikemmin milloin Kristus löysi heidät. Tunnen toimitusjohtajan, joka kertoi, että hän tajusi, että Jeesus on hänen ainoa mahdollisuutensa. Hän kertoi, että se tapahtui Runeberginkadulla, Mehiläisen sairaalaa vastapäätä. Mutta useimmat meistä eivät pysty kertomaan uskoontulostaan paljonkaan.

Tiedämme, että meidät on kastettu. Se on vahva perusta. Mutta monet ovat lähteneet Isän kodista ja palanneet siihen taas joskus myöhemmin.

Toiset saattavat jopa ahdistua siitä, että mitään dramaattista ei ole tapahtunut. Usko on kasvanut päivä päivältä, ja ehkä joskus on ollut pieniä kriisejä, mutta siinä kaikki. Olenko oikeasti uskossa?, he saattavat kysyä. Toiset taas voivat sanoa tarkan päivämäärän, jona kelloajan, kun taas toiset eivät tiedä edes, minä vuonna he ovat tulleet uskoon. Se ei ole pääasia. Pääasia on, että olet kastettu ja uskot Kristukseen.

Usko ei synny siitä, että tarkastelemme mahdollista muutosta itsessämme. Usko syntyy, kun Jumala lahjoittaa meille uskon Kristuksen tähden. Se on aina ja vain Jumalan lahja, riippumatta siitä, missä elämän vaiheessa saamme vastaanottaa Kristuksen Vapahtajanamme ja Herranamme.

Minua vaivaa se, että monet ovat puhuneet kriittisesti Mahdollisuus muutokseen -kampanjasta. Jään kysymään, mitä he ovat valmiit tekemään toisten ihmisten eteen.

Olemmeko tottuneet siihen, että vain pieni osa suomalaisista ja muista ihmisistä käy kirkossa, lukee Raamattua ja yrittää todistaa Kristuksesta muille ihmisille? "Vailla toivoa ja vailla Jumalaa."

Kuulen Jumalan äänen: Kuka lähtee sananviejäksi? (Jes. 6:8)

- Tässä olen, läheteä minut.



Kuva: Johannes Häkämies

Herätysliikeaktiivit ovat myös kirkon aktiiveja

Hanna Salomäki

Herätysliikeväki muodostaa merkittävän joukon aktiivisesta kirkkokansasta: puolet vähintään kerran kuussa kirkon toimintaan osallistuvista kuuluu herätysliikkeisiin (Kirkkomonitor 2004). Myös tuoreen herätysliiketutkimuksen mukaan herätysliikkeet pääosin kiinnittävät kannattajia seurakunnan yhteyteen. Kolmannes herätysliikkeiden kannattajista osallistuu seurakunnan toimintaan joka viikko, ja lisäksi toinen kolmannes ainakin kerran kuussa.

Aktiivisimpia osallistujia kirkossa olivat viidennen herätysliikkeen eri järjestöjen ja evankelisen liikkeen kannattajat. Vähiten osallistui vanhoillislestadiolaiset, jotka puolestaan olivat aktiivisimpia oman herätysliikkeensä toiminnassa. Heidän kesäjuhliin osallistuneista yli 80 prosenttia oli mukana oman herätys-

liikkeen toiminnassa joka viikko.

Järjestämiensä tilaisuuksien kautta herätysliikkeet moninkertaistavat uskonnollisen kiinnittymisen mahdollisuuksia liikkeisiin kuulumattomillekin. Rinnakkaisien liikkeiden eri painotukset ja toimintakulttuurit tarjoavat hyvin monenlaisille suomalaisille mahdollisuuden löytää yhteisön, joka vahvistaa hänen hengellistä identiteettiään.

Raamatunkäyttö aktiivista

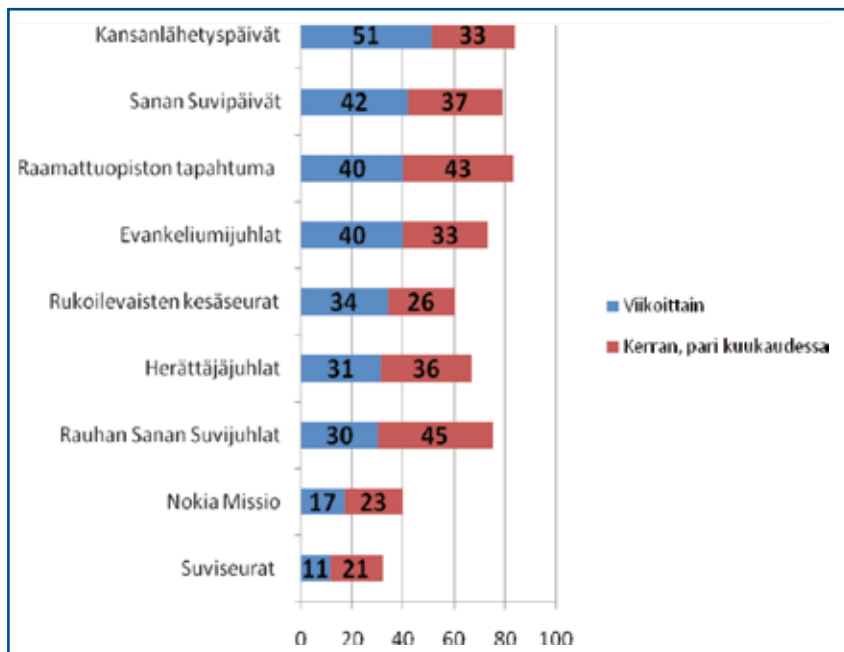
Herätysliikkeiden toimintaan osallistujille oli tyypillistä aktiivinen Raamatun lukeminen. Joka toinen herätysliikkeiden kesäjuhliin osallistuja luki Raamattua ainakin kerran viikossa. Herätysliikkeiden nuorena sukupolvessa aktiivinen raamatunkäyttö ei kuitenkaan ole itsestään sel-

vää. Innokkaimmin Raamattua lukivat Suomen Raamattuopiston, Nokia Mission ja Kansanlähetyksen tapahtumiin osallistuneet. Selvästi muita liikkeitä vähäisempää raamatunlukemista oli vanhoillislestadiolaisilla.

Lukuun ottamatta lestadiolaisia liikkeitä ja herännäisyyttä herätysliikkeiden kannattajat lukivat Raamattua useammin kuin papit vapaa-aikanaan. Neljännes papeista (23 %) luki Raamattua päivittäin. Raamatunlukemista on papeilla vähenevä pään päin: alle 35-vuotiaista papeista päivittäin Raamattua luki 13 %.

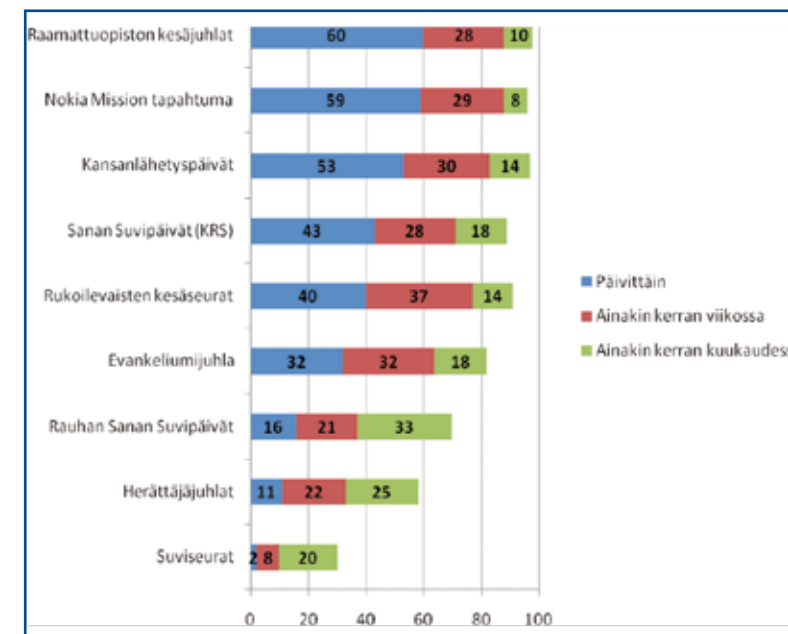
Sekä julkinen että yksityinen uskonnonharjoitus ovat yhteydessä moraalikäsitteisiin. Herätysliikkeiden kannattajilla moraalikäsitteitä selittivät tilastollisesti raamatunlukemisen tiheys, raamatunkäyttö sekä osallistumisaktiivisuus herätys-

Herätysliikkeiden roolista kirkossa on viime aikoina keskusteltu vilkkaasti. Ovatko herätysliikkeet siis kirkon riesa vai rikkaus? Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija, teologian ja yhteiskuntatieteiden tohtori Hanna Salomäki piti STI:ssä aiheesta luennon.



Kuvio 1.

Eri liikkeiden kannattajien osallistuminen evankelis-luterilaisen seurakunnan toimintaan, prosenttiosuudet.



Kuvio 2.

Raamatunlukemisen eri herätysliikkeissä, prosenttiosuudet

liikkeiden toiminnassa. Uskonnollisen aktiivisuuden, jumalaukon ja raamattunäkemysyhteyden suomalaisten moraalikäsitteisiin ilmeni myös tuoreessa kansainvälisessä uskontotutkimuksessa (ISSP 2011).

Pappien painotukset muutoksessa

Kirkon työntekijäkunnassa on meneillään sukupolvenmurros, jolla tulee todennäköisesti olemaan seurauksia myös herätysliikkeiden rooliin kirkossa. Herätysliikkeisiin kuuluvien seurakunnan työntekijöiden osuus on vähentynyt selvästi 2000-luvulla. Vuonna 2002 herätysliikkeisiin kuului yli puolet kirkon työntekijöistä (53 %), vuonna 2009 enää kaksi viidestä (42 %). Herätysliikkeisiin kuulumisen on vähäistä erityisesti nuorella ikäryhmällä.

Aiemmassa tutkimuksessa on havaittu herätysliikkeisiin kuulumisen tukevan kirkon työntekijöiden uskoa. Herätysliikkeisiin kuuluvilla kirkon työntekijöillä oli tyypillistä vahva sitoutuminen kirkon uskoon. (Niemelä 2004). Herätysliikkeiden vaikutus ilmeni muun muassa muun muassa uskonnollisessa aktiivisuudessa. Herätysliikkeisiin kuuluvat papit lukevat muita useammin Raamattua, paitsi herännäisyyteen kuuluvat. (Niemelä 2010)

Uuden työntekijäkunnan työorientaatio on muuttumassa. Papit pitävät aiem-

paa vähemmän tärkeänä mm. Raamatun lukemista ja opettamista, evankeliointia ja lähetystyötä. Monet herätysliikkeiden korostamat teemat siis saavat nykyistä vähemmän huomiota. Vahvistuvia trendejä pappien työorientaatioissa ovat esimerkiksi vähemmistöjen oikeudet, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvon toteuttaminen. Työorientaatio on yhteydessä teologisiin painotuksiin: liberaaleina itseään pitävistä papeista 27 % näki lähetystyön erittäin tärkeänä, konservatiivipapeista 75 %. (Niemelä 2010, 2011).

Herätysliikekentässä lähinnä herännäisyys on tuonut esille yhteiskunnallisia teemoja, joita nykyinen pappiskunta painottaa työorientaatioissaan. Muiden liikkeiden osalta pappien painotukset ja liikkeiden korostukset ovat etäännyttäen toisistaan, ja jo tällä hetkellä aktiivisen kirkkokansan ja pappien näkemykset esimerkiksi joissakin moraalikysymyksissä poikkeavat huomattavasti toisistaan.

**Herätysliikkeisiin sitoutumisesta laajemmin Hanna Salomäki:
Herätysliikkeisiin sitoutuminen ja osallistuminen,
Kirkon tutkimuskeskus 2010.
Tilaukset p. (03) 3123 3457 tai
tutkimustilaus (at) evl.fi**



Lähde raamattumatkalle keväiseen ISRAELIIN 8.–18.3.2012
Matkanjohtajina ovat teol. lis. Matti Liljeqvist ja pääsihteeri Henrik Perret.
Matkan hinta on retkineen hieman alle 1900 €. Matkaohjelma www.sti.fi.
Tiedustelut ja ilmoittautuminen: Matti Liljeqvist, puh. 050 5505572 tai [matti.liljeqvist \(at\) kolumbus.fi](mailto:matti.liljeqvist@kolumbus.fi)



OPISKELIJAN SUUSTA

Ensimmäisenä päivänä teologian opiskelijana istuin yliopistolla 200 ihmisen ympäröimänä pienessä juhlasalissa, enkä nähnyt yhtään tuttuja kasvoja. Olin innoissani siitä, että pääsen tutustumaan uusiin ihmisiin.

Ensimmäisestä vuodesta uudessa kaupungissa tulikin sen sijaan minulle rankka. Pidin teologian opinnoista, ja tunsin olevani oikealla

alalla alusta lähtien, mutta olin yksinäinen.

Odotin teologian opiskelijoilta erityistä taitoa tulla toisten ihmisten kanssa toimeen. Huomasin, etteivät opiskelijakaverit moikkaakaan minulle takaisin eikä small talk oikein tahdo sujua. Oli vaikeaa löytää ihmisiä, joiden kanssa viettää aikaa luentojen ulkopuolella. Kahdensadan ihmisen keskellä voi todella tuntea itsensä yksinäiseksi!

Seurakuntayhteyden löytyminen Helsingissä tökkäsi samoihin yliopistotuntemuksiin. Ulkopuolisen on vaikea tuputtaa itseään valmiilta tuntuvaan porukkaan. Myös STI:llä meni aikansa, että ihmiset alkoivat tervehtiä minua tai istuivat luentosalissa viereeni. Tulin jo miettineeksi, eikö ketään kiinnosta läsnäoloni.

Nyt kolmantena opiskeluvuotena alan jo kuitenkin tuntea kuuluvani porukkaan. Me lämpenemme hitaasti tuntemattomille ihmisille, mutta miksi sen pitäisi mennä niin? Voisimme opetella tervehtimään tutuissa paikoissa tuntemattomiakin ihmisiä. Se tervehdys ja silmiin katsominen voivat olla jollekin elintärkeää huomiota ja hyväksynnän antamista.

Korkean teologian ohelle tarvitaan sitä käytännön teologiaakin. Arjen kommunikointia pidetään helposti itsestään selvyytenä. Uusien ihmisten kohtaaminen on kuitenkin uskovien yhteisöille aina ajankohtaista. Aito kohtaaminen on taito, jota on pidettävä yllä harjoittelemalla. Koska meitä todellakin kiinnostaa!

Teol. yo Heini Tourunen

Vilkas keskustelu teologiasta alkanut

Suomen teologisen instituutin tutkija Timo Eskola julkaisi syksyn aluksi koko Uuden testamentin opetusta käsittelevän yleisteoksen. Tutkimuksen uusia suuntauksia hyödyntävä Uuden testamentin narratiivinen teologia on jo muutamassa viikossa herättänyt paljon keskustelua. Mistä oikein on kysymys, dosentti Eskola?

Onko kirjan menestys yllättänyt?

– Kiitos kysymästä. Onhan tämä alku ollut hieman erilainen kuin monien muiden kirjojeni kohdalla. Kirjoja myydään vauhdilla, ja ihmiset ottavat kantaa. Haastatteluissa uusi näkökulma herättää sekä ihastusta että vihostusta. Se on mukavaa, sillä olen satsannut tähän kirjaan paljon.

Tämä taitaa siis olla pääteoksesi tutkijan työssä?

– Näin voi hyvin sanoa. Olen nyt ollut STI:ssä tutkijana melkein kaksi vuosikymmentä. Tämä kirja sisältää yhteenvedon kaikesta siitä, mitä olen teksteistä tähän mennessä tutkinut. Halusin rakentaa kokonaiskäsitteksen Uuden testamentin sisällöstä.

Kenelle kirja on tarkoitettu tai suunnattu?

– STI:n työhön sopii se, että tämäkin kirja on suunnattu teologeille, sekä opiskelijoille että työssä oleville. Se sopii esityksensä puolesta kuitenkin myös kaikille Raamatusta ja teologiasta kiinnostuneille. Koska kyseessä on yleisteos, siinä ei ole

kovin paljon vaikeata sanastoa. Toivon tietenkin, että kirjasta on iloa niille sadoille teologeille, joita olen saanut vuosien varrella opettaa.

Miksi juuri tämä kirja kiinnostaa ihmisiä?

– Syitä on monia, mutta yksi on aina yli muiden: itse Raamattu. Kirja kiinnostaa, koska esittelen siinä Uuden testamentin sanoman suuret linjat. Kyse on yksinkertaisesti siitä, mitä Raamattu opettaa. Ja siinä tähän opettajat ovat usein eri mieltä.

Missä asioissa tutkijat ovat tästä eri mieltä?

– Olen jo syksyn aluksi saanut vastapelurikseni eläkkeellä olevan professori Heikki Räisäsen, joka myös julkaisi joku viikko sitten laajan kirjan Uuden testamentin sisällöstä. Räisänen on kuitenkin sitä mieltä, että Uuden testamentin teologiaa ei sovi kirjoittaa, koska hänen mielestään Raamatussa ei ole mitään yhtenäistä sisältöä tai teologiaa. Meidän yhteinen haastattelumme oli netissä seurakuntalainen.fi-sivuilla, ja se sai peräänsä seitsemäntoista sivua kiivasta yleisökeskustelua.

Toisin sanoen kiista seuraa kirjaa?

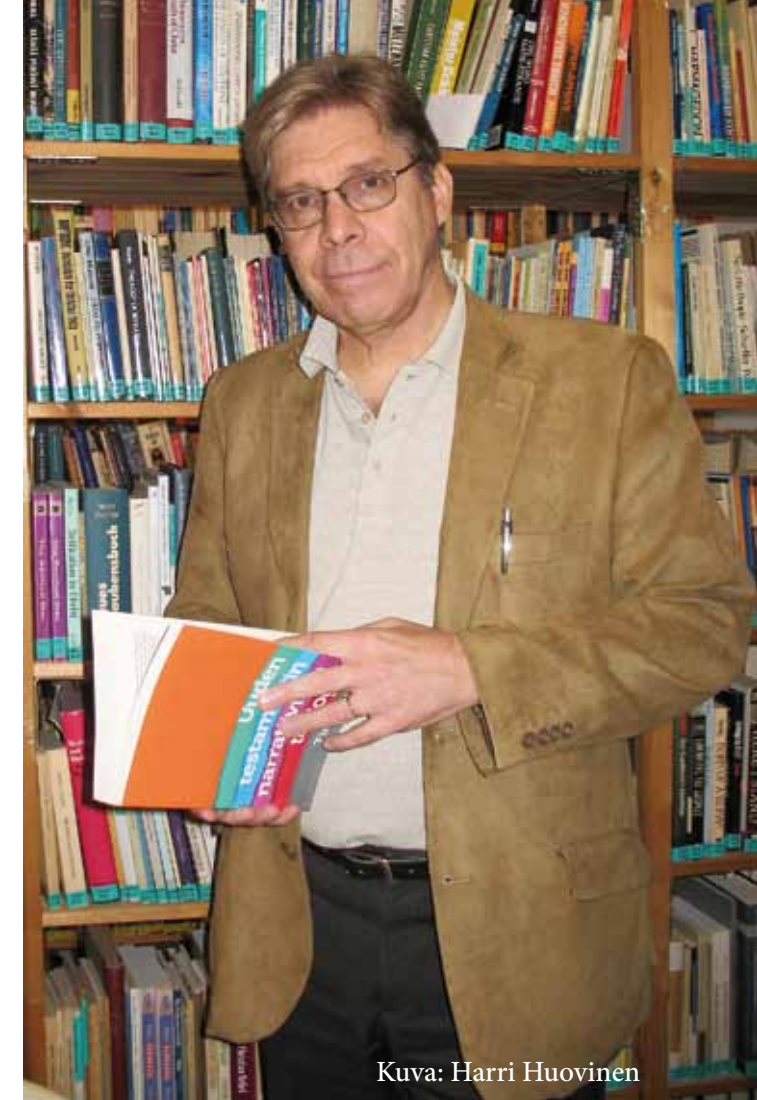
– Näinhän se on. Nimenomaan teologian sisältö nostaa jälleen kerran esille raamatullisen linjan ja liberalismien välisen kuilun. Ajattelun vapautta ja opeista vapaata uskontoa julistavien teologien mielestä Raamattu ei enää kuulu tähän päivään. Sen sanomalla ei ole annetta-

vaa nykyihmiselle. Minä olen toista mieltä. Mitä paremmin opimme tuntemaan Raamattua, sen rauhallisempaa ja vapaampaa myös uskonelämämme on.

Mitä uutta sinun kirjasi haluaa tuoda esille?

– Lähdän liikkeelle uusimmasta Jeesus-tutkimuksesta. Jeesus julisti aikansa Israelille, että pakkosiirtolaisuus on yhä kesken, myös hengellisessä mielessä. Ihmiset elävät Jumalan vihollisina, ja parhaidenkin täytyy tehdä parannus. Temppele ei auta, koska ihmiset pakenevat sinne kuin rosvot luolaansa. Niinpä temppele tulee tuhoutumaan ja Jumala lahjoittaa ihmisille Messiaan temppelein. Se rakennetaan elävistä kivistä. Tässä on koko Uuden testamentin sanoman ydin. Sitä opettaa myöhemmin Paavali, ja Heparalaiskirje on siitä suorastaan malliesimerkki. Tällainen teologinen linja on Uudessa testamentissa aivan selvä, eikä sen tiellä ole tieteellisiä sudenkuoppia. Raamatun sanoma on rikasta ja sen syvyyksien tutkimisessa ihminen ei koskaan tule valmiiksi. Toivon kirjani auttavan ihmisiä näiden rikkauksien tuntemisessa.

Timo Eskola: Uuden testamentin narratiivinen teologia
Perussanoma 2011. 536 s. Hinta 29 €.
Tilaukset: www.sti.fi, puh. 09 668 9550



Kuva: Harri Huovinen

Onko uutta helppo ottaa vastaan?

– Raamatun lukijan kannattaa aina vaurautua pieniin yllätyksiin. Mitä paremmin tekstiä oppii tuntemaan, sitä paremmin myös pääsee selville sen ajan ihmisten elämästä. Matka Raamattuun on vähän kuin matka vieraaseen maahan. Vasta vähitellen opimme tuntemaan, mitä kaikkea Raamatun lauseet tarkoittavat.

Ollin oppivuosiin kuuluu teologiaa ja Jumalan koulua

Essi Tuomala

Olli Koskenniemi neuvoo opiskelijoita: ”Ensin opinnot valmiiksi, sitten vasta työhön!”

Kun Olli Koskenniemi yli kolmekymmentä vuotta sitten opiskeli teologiaa Åbo Akademiassa, kirkko oli aivan toisenlainen kuin nykyään.

– Naispappetta ei ollut, kristityt eivät eläneet avoliitossa ja Raamatun sanaa kuunneltiin eri tavalla kuin nyt, Koskenniemi luettelee.

– Yhteiskunta ei vielä sanellut kirkolle asialistaa, hän toteaa lakonisesti.

Olli Koskenniemen mukaan kukaan ei kuitenkaan tuolloin uskonut, miten nopeasti muutos tulisi tapahtumaan.

– Tuolloin keskityttiin lähinnä keskusteluun ns. ratkaisukristillisyydestä. Lutherin sidottu ratkaisovalta oli silloinkin tärkeä suunnannäyttävä vapaan armon omaksumiselle, Olli kehuu yhtä uskonpuhdistajan merkittävimmistä teoksista, jonka hänen isänsä, professori Heikki Koskenniemi on suomentanut.

Nuorten pappien esimerkki innosti

Olli on kiitollinen uskovan kodin perinnöstä.

– Toki vanhempien usko ei siirry lapselle kolhuitta, niin ei käynyt minunkaan kohdallani. Se, minkä lapsena sai oppia, on Pyhän Hengen johdatuksessa kirkastunut omaksi, ja sitä olen omille lapsilleni yrittänyt opettaa.

Päätös hakeutua opiskelemaan teologiaa kypsä lukioaikana. Paimenviran vetoa lisäsi tuttujen pastorien esimerkki.

– Eräät valloittavat evankeliset nuoret pastorit tekivät pappisvirasta kiinnostavan, Olli paljastaa.

Olli suoritti opintonsa pitkän kaavan mukaan.

– Ensin suoritin Turun yliopistossa alemman korkeakoulututkinnon pääaineinani kreikan ja latinan kielet. Sitten kävin armeijan, jonka jälkeen aloitin teologian opinnot Turussa ruotsin kielellä.

Töihin jo opiskelijana

Ollista tuli Sley Varsinais-Suomen piirin työntekijä jo ennen gradun valmistumista. Pestin vuoksi lopputyöprosessi venyi kaksivuotiseksi. Töiden ja opiskelun yhdistämistä Olli pitää oman kokemuksensa

perusteella vaikeana yhtälönä.

– Opiskelu on aina mukavaa, kun on motivoitunut ja siihen on riittävästi aikaa paneutua. Siksi annan kaikille opiskelijoille tärkeän neuvon: ensin opinnot valmiiksi, sitten vasta työhön!

Työ antoi Ollille onneksi vielä mahdollisuuden olla kosketuksissa opiskelijamaailmaan.

– Ensimmäinen tehtäväni Sleyssä oli vastata opiskelijatyöstä.

Opiskeluvuosien aikana Ollille tapahtui loppuelämää mullistavia asioita.

– Palaset loksahelivat vaikeuksien kautta paikoilleen: löysin elämänuran sekä rakkaan puolisoni, hän kertoo.

Vuoden paimenvirassa ovat opettaneet Ollille nöyryyttä.

– Olen tuntenut arvottomuutta ja riittämättömyyttä sekä ennen virkaan astumistani että sitä hoitaessani. Jumalan armon avulla tahdon olla omalta osaltani hoitamassa virkaa.

Eläke alkaa, paimenuus jatkuu

Olli Koskenniemi on tehnyt pitkän uran Sley palveluksessa. Järjestetyössä on omat etunsa.

– Olen ainakin saanut opettaa ja saarnata!, Olli huudahtaa.

– Suuren seurakunnan pappi saa saarnavuoron ehkä kerran parissa kuukaudessa, mutta minulle tuo kunnia tulee melkein joka viikko.

Alkava vuosi tuo tullessaan kiirettä työrintamalla.

– Sley vuosittainen päätapahtuma, valtakunnallinen evankeliumijuhla pidetään ensi vuonna Turussa, ja olen päävastuussa juhlan valmisteluista, Olli kertoo.

Kotona toiminnasta vastaa kääpiöpinseri Peppi, joka ”vahtii taloa ja valloittaa vieraat”.

– Asumme kolmin vaimoni Jaanan ja koiran kanssa. Kaikki neljä lastamme ovat jo aikuisia ja asuvat eri puolilla Suomea.

Vapaa-aikansa Olli viettää ruoanlaiton parissa. Keittokirjoja kulinaristille on kertynyt yli 500. Myös luonnossa liikkuminen ja penkkiurheilu ovat lähellä sydäntä.

– Olen intohimoinen marjastaja ja sienestäjä. Ja Tepsia seuraan sekä nurmella että jäällä.

Lähtölaskenta eläkkeelle on alkanut.

– Olisin kiitollinen, jos vielä viimeisinä työvuosinani saisin ohjata ja kaikin tavoin hoitaa ihmisiä heidän taivasmatkallaan, Olli muotoilee.

Viimeiset vuodet virassa eivät kuitenkaan merkitse paimenuuden loppumista.

– Pappina toivon saavani toimia niin kauan kuin Jumala siihen voimia antaa.

Olli Koskenniemi on ollut STI:n työvaliokunnan jäsen vuodesta 1994 ja hallituksen varajäsen vuodesta 1978.



Kuva: Jaana Koskenniemi

Mitä on klassinen kristinusko?

Paneelikeskustelu Suomen teologisessa instituutissa

Lokakuun alussa järjestimme paneelikeskustelun ajankohtaisesta aiheesta *Mitä on klassinen kristinusko?* Mukaan oli kutsuttu Suomen Raamattuopiston toiminnanjohtaja, dosentti Timo Junkkaala. Hän on myös STI:n hallituksen puheenjohtaja tällä hetkellä. Yliopistoa edusti professori Jouko Talonen. Järjestökentästä puolestaan keskustelijaksi oli kutsuttu dekaani Esko Murto.

Kiista on todellinen

Ensimmäinen huomio keskustelussa oli, että kiista on Suomen kirkossa tällä hetkellä todellinen. Kirkon teologien liberaali siipi on aloittanut taistelun niitä tahoja vastaan, jotka sanovat edustavansa klassista kristinuskoa. Liberaali tulkinta vaatii perinteisen teologian hylkäämistä ja moniarvoista teologiaa. Kärkevimpien puheenvuorojen mukaan kukaan ei voi enää sanoa toiselle, mitä kristinuskon pitäisi opettaa. Tämä koskee jopa Jeesuksen sovituskuolemaa, synnin todellisuutta ja ylösnousemuksen ruumiillisuutta.

Samaan aikaan kuitenkin itse termi ”klassinen kristinusko” suututtaa keskustelijoita. Jopa eräät kirkon johtajat ovat osallistuneet kiistaan ja vaatineet, että kirkon tunnustukselliset piirit eivät saa omia tätä termiä itselleen. Myös uudistajat haluavat edustaa klassista kristinuskoa. He eivät pidä siitä maineesta, että he uusien näkemystensä mukana ajautuisivat perinteisen kristinuskon ulkopuolelle.

Määrittelyn vaikeutta

Paneelin keskustelijat kiinnittivät huomiota siihen, että tieteellisessä mielessä klassisen kristinuskon määrittely on melko vaikeata. Yleisellä tasolla on tietenkin

helppo sanoa, että yksinkertainen usko Jeesukseen ja Raamatun opettamaan evankeliumiin on klassista uskoa. Mutta mitä kaikkea siihen pitäisi sisällyttää?

Varhaisten uskontunnustusten alue on varmaankin aina helppo, mutta edes sisällön osalta ei päästä kovin pitkälle. Keskustelijat panivat merkille, että edes yksimielisyys kasteesta ei näytä kuuluvan klassisen kristinuskon määrittelyyn. Baptistit ja helluntailaiset varmasti ajattelevat kannattavansa klassista kristinuskoa, vaikka eivät hyväksykään suurten kirkkojen kastekäsitystä.

Tosin keskustelussa todettiin myös se, että klassisen kristinuskon määrittelyä ei pidä sekoittaa pelastuskysymykseen. Se, että määrittellään klassisen uskon piirteitä, ei vielä tarkoita, että kaikki sen ulkopuolella jäisivät pelastuksen ulkopuolelle. Keskustelu pyörii siten samojen ongelmien ympärillä kuin keskustelu uskontunnuksesta.

Monet sisällyttävät klassiseen kristinuskoon myös käsityksen kirkon pysyvyydestä ja saarnaviran tärkeydestä. Rakenteet edustavat klassista uskoa siinä missä opitkin. Ehtoollisliturgia ja ehtoollisen vietto edustavat varmasti klassista kristinuskoa, vaikka näitä kahta piirrettä on joskus vaikea tuoda mukaan keskusteluun.

Liberalismin kriisi

Paneelissa todettiin myös, että on ehkä liian teoreettista alkaa määritellä klassista kristinuskoa vain suhteessa tunnustuksiin. Tärkeämpää tämän päivän kiistoja ajatellen on rajaus toiseen suuntaan: kuka luopuu klassisesta kristinuskosta? Teologian liberaali tulkinta luopuu siitä monessa mielessä. Ensinnäkin kristinusko vaarantuu, jos uskosta tehdään pelkkää moraalialueita ja yhteiskuntaoppia. Tällainen teologinen suuntaus on kauan vaikuttanut Suomessa.

Toiseksi klassinen usko vaarantuu, jos pelastusopista luovutaan. Sen pitäisi olla itsestään selvää, mutta nykyään se ei ole sitä. Radikalisoitunut teologia ei enää pidä ihmistä syntisenä, joka tarvitsee sovitususta. Silloin teologia kriisiytyy väistämättä.

Kansainvälisessä keskustelussa on jo vuosikausia esitetty sekularismin kritiikkiä. Siinä arvostellaan liberalisoitunutta teologiaa kristinuskon perustotuusien hylkäämisestä. Maallistunut teologia yrit-

tää muuttaa uskon kulttuurin tapaiseksi ihmisten toiminnaksi. Kriitikissä taas vastineeksi on esitetty paluuta ”tunnustusten teologiaan”. Suomalainen keskustelu heijastaa monin tavoin tuota ulkomailla jo pidempään elänyttä keskustelua.

Mutta miksi nimenomaan liberaali taho kirkossamme haluaa vielä säilyttää termin klassinen kristinusko? Muutamia vuosikymmeniä sitten kirkon liberaalit olivat ylpeitä siitä, että he haluavat muuttaa kaiken. He nousivat barrikaadeille ja kaatoivat vanhat kuvat. Nykyään tilanne on toinen ja kysymys kuuluu: miksi? Onko Suomessa kiivaaksi käynyt keskustelu merkki siitä, että itse liberalismi on kriisissä? Kirkon vasemmisto pelkää kenties sitä, että sama perinteisten arvojen nousu, joka on lähes kaikissa Euroopan maissa muuttanut jo politiikan kenttää, tulvii myös kirkon alueelle. Sellainen pelko saattaa olla oikeutettu.

*Paneelin puheenjohtajan pallilta,
Timo Eskola*

Klassisesta kristinuskosta keskustelivat STI:ssä lokakuun alussa pidetyssä paneelissa professori Jouko Talonen, toiminnanjohtaja, dos. Timo Junkkaala ja pastori Esko Murto. Kuva: Henrik Perret



LÄMMIN KIITOS

Viime Kulmakivessä vetosin Teihin, hyvät STI:n työn ystävät, että muistaisitte STI:n työtä. Tilanne näytti kesän jälkeen todella huolestuttavalta. Sen jälkeen on tapahtunut paljon. STI on saanut tukea monelta työn ystävältä, huomattaviakin summia.

STI haluaa kouluttaa nuoria teologeja kirkkomme ja herätysliikejärjestöjemme palvelukseen ja antaa opiskelijoille tukevaa raamattuopetusta. Lisäksi haluamme varustaa täällä kävijöitä pastoraalisilla valmiuksilla. Ei riitä, että analysoidaan ja perustellaan teologisesti kestävällä tavalla. Tarvitaan myös aitoa huolta ja huolenpitoa ihmisistä. Pitää osata kohdata ihminen sellaisena kuin hän on, mitä ei saa tarkoittaa sitä, että hänet jätetään oman onnensa nojaan.

Tätä työtä haluamme tehdä entistä innokkaammin ja paremmin. Siihen tarvitsemme kaikkien ystäviemme esirukousta ja tukea. Rukoilkaa myös, että jokaiselle opiskelijalle löytyisi mielekästä työtä.

Siunaavin terveisin

Henrik Perret, pääsihteeri, rovasti

P.S. Tulethan mukaan kantamaan vastuuta ja tukemaan STI:n työtä.

Vaikkapa vain eurolla, tai viidellä tai...



VIERAILUT

Henrik Perret

Timo Eskola

28.-29.10. Oulu, Raamatun pun. lanka

18.10. Kansanlähetysoipisto, Ryttylä

7.-11.11. Kirkolliskokous, Turku

12.11. OPKO, Helsinki

7.11. Turku, SLEF

18.-19.11. Pielavesi, Raamatun pun. lanka

25.-26.11. Hämeenkyrö, Raam. pun. lanka

STI:n sääntömääräinen

SYYSKOKOUS

pidetään tiistaina 29.11.2011 klo 16 STI:ssä.

Päätösvalta on jäsenjärjestöjen edustajilla, mutta kaikki ovat tervetulleita.
Käsiteltävinä ovat mm. vuoden 2012 toimintasuunnitelma ja talousarvio.



SUOMEN TEOLOGINEN INSTITUUTTI

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.
Seurakuntavierailuja, luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali.

Puhelin

09 668 9550

Faksi

09 6689 5555

Sähköpostit

sti@sti.fi

etunimi.sukunimi (at) sti.fi

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.

Vuositukijäsenmaksu 35 euroa (opiskelijat 10 euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Kotisivu

www.sti.fi

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Pankkitili

Sampo 800011-564245
FI74 8000 1100 5642 45, BIC DABAFIHH

Hallituksen puheenjohtaja

toiminnanjohtaja Timo Junkkaala

Työntekijät

pääsihteeri Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
tutkija Timo Eskola (koti 019 722 702)
sihteeri Kirsi Sell (koti 09 505 1796)

Jäsenjärjestöt

Ev.-lut. Lähetysyhdistys Kylväjä
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Radiolähetysjärjestö Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetysoipisto
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Aukiolo: lukukausien aikana klo 9-19

Taitto

Kirsi Sell

Painopaikka

Kirjapaino Hermes Oy

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI



* . D022 *

*Hyvyydessäsi ravitset
kaiken mikä elää.*

Ps. 145:16

Etukansi: Tomas Garaisi
Takakansi: Kirsi Sell